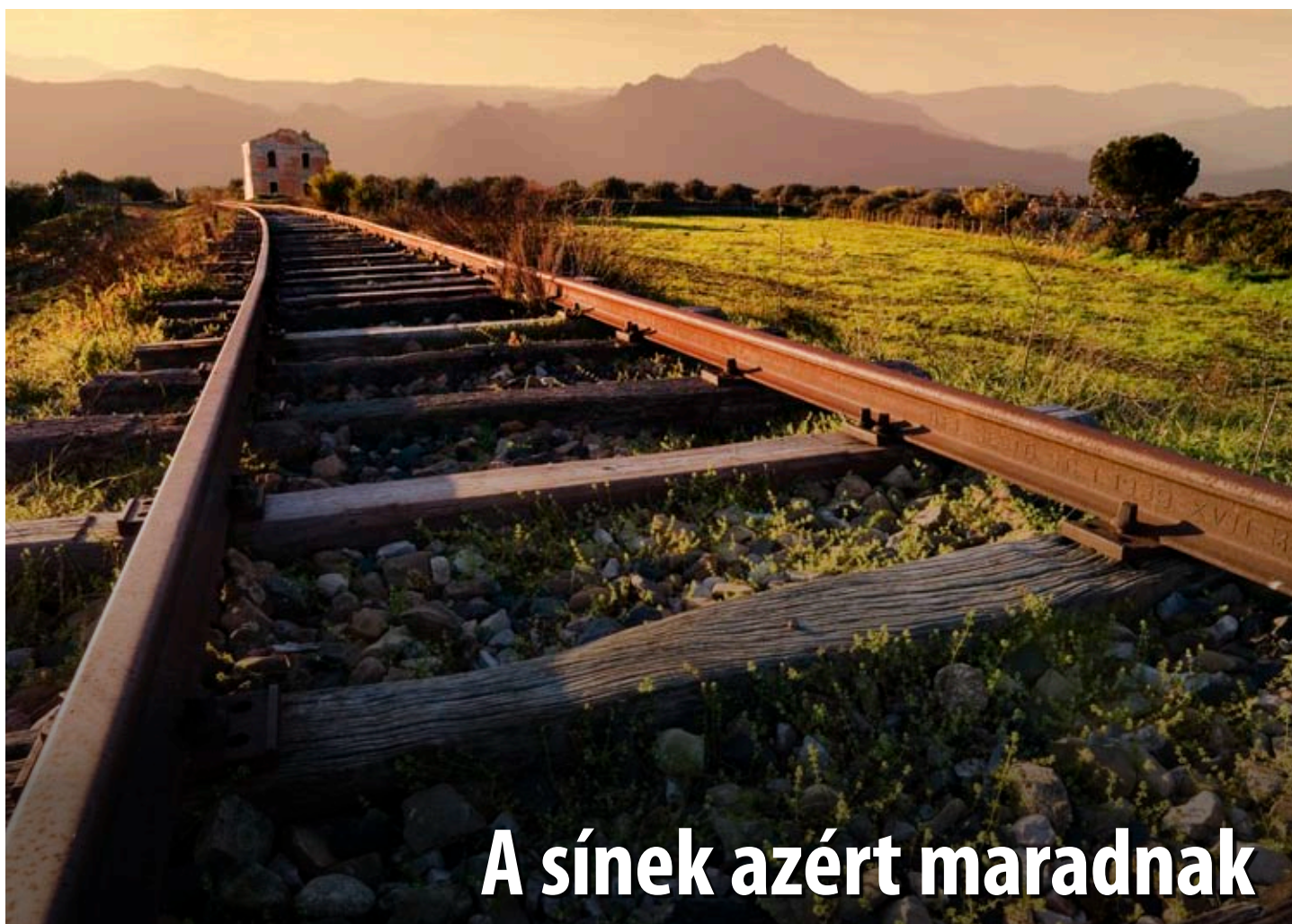

MAGYAR GYÁRIPAR

A MUNKAADÓK ÉS GYÁRIPAROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK LAPJA

A sínek azért maradnak

Válságban romlik az adómorál

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének csúcstalálkozójának vendége dr. Szikora János, az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal elnöke volt, aki az APEH-ről elmondta, hogy 1987-es alapítása óta lényegesen megnövekedett feladat- és hatáskört gyakorol. 1988 januárjától a személyi jövedelemadó, az általános forgalmi adó és a vállalkozói nyereségadó – az önadózást teljes körűre kiterjesztve – léptek életbe. 1992-től 1998-ig létrejött egy kétszintű szervezet, amely magába foglalta az adófelügyelőségek igazgatóságokba való integrálását, az adóügyi, ellenőrzési, végrehajtási egységek kialakítását. 1999-ben az APEH hatáskörébe került a társadalombiztosítási járulékok kezelése, beszedése, és létrejött az APEH Bűnügyi Igazgatósága, megalakultak annak területi nyomozó hivatalai, amelyek 2003-ban a rendőrség szervezetébe integrálódtak. 2007-ben megtörtént az illeték-hivatalok, valamint a Szerencsejáték Felügyelet befogadása az APEH szervezetébe.

Sikeressé uniós pályázat az MGYOSZ-ban

A Társadalmi Megújulás Operatív Program keretében „Konzorciális erőforrás- és szervezetfejlesztés a munkáltatói érdekképviseletben” címmel a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége vezette konzorcium 2008 decemberében pályázatot nyert. A projekt keretében az MGYOSZ és három tagszövetsége – Munkaadók és Gyáriparosok Dél-dunántúli Regionális Közhasznú Szövetsége, Joint Venture Szövetség, Országos Kereskedelmi Szövetség – az érdekvédelmi tevékenységben rejlő szinergiák kihasználását, tevékenységük hatékonyságának javítását tűzte ki célul. A közvetve 1,2 millió munkavállalót érintő konzorcium tagjai számára a tagság érdekképviseleti szakmai igényeinek kielégítése, a változó piaci és jogi környezethez való alkalmazkodásban hiteles és naprakész információk biztosítása, valamint a tagság létszámának bővítése, a meglévők aktivizálása volt az elsődleges szempont.

Tizenöt éves a Magyar Dohányipari Szövetség

A privatizált dohányipar létrejöttével megalakult az ágazat érdekvédelmi szervezete is. A kezdeteket és másfél évtized munkáját idéztük fel Patai Andrással, a Magyar Dohányipari Szövetség, az MGYOSZ tagszervezetének ügyvezető elnökével, amelyből megtudtuk, hogy Magyarországon a mintegy százéves múlttra visszatekintő dohányiparnak 1992–93-ig állami monopóliuma volt, vagyis elosztási típusú piac működött. A kormány 1992. évi stratégiai döntése alapján a magyar dohányipart magánosították, stratégiai befektetők számára értékesítették, és ez megteremtette a verseny típusú piaci működés feltételeit is. A Debreceni Dohánygyárat a Reemtsma, az egrit a Philip Morris, a sátoraljaújhelyit a Reynolds, a Pécsi Dohánygyárat pedig a British-American Tobacco vásárolta meg. Napjainkban Pécsen és Sátoraljaújhelyen gyártanak cigarettát.

TARTALOM

KOMMENTÁR

Válságban romlik az adómorál 3

NAPIREND

Sikeres uniós pályázat az MGYOSZ-ban 4-5

Az MGYOSZ részvétele a szakképzés feladataiban 6-7

FÓKUSZBAN

Tizenöt éves a Magyar Dohányipari Szövetség..... 8-9

NEMZETKÖZI HÍREK

Koreai lehetőségek 10

CSR-HÍREK

„Szegénységellenes naptár 2010” 11

Mérhetővé tették a magyarországi nagyvállalatok hírnevét ... 11

Szoros verseny és különdíj 12

Békát kaptak a környezetvédő cégek 12

Debreceni multinacionális cégek tekertek

a biztonságos kerékpáros közlekedésért 12

REGIONÁLIS HÍREK

A bajok oka a kapzsiság 13

BRÜSSZELI HÍRADÓ

Fokozatos élénkülés az EU gazdaságában 14

Az új közösségi mikrofinanszírozási eszköz

létrehozásának kérdőjelei 14-15

A magyar mikro-, kis- és középvállalatok nemzetköziesedése .. 16

GONDOLATJEL

Beszélgetések nem csak jogról

Bárány Györggyel és Sárközy Tamással 17

A GYOSZ és a Magyar Szőnyegkedvelők Egyesülete 18

BIAC–MGYOSZ-találkozó

A BIAE (az OECD Üzleti és Ipari Tanácsadó Bizottsága) főtáitkára, Tadahiro Asami október 26-i budapesti látogatása során az MGYOSZ-székházban találkozott a szövetség képviselível.

■ A kötetlen találkozó keretében Tadahiro Asami ismertette az általa képviselt szervezet, a BIAE struktúráját és céljait, valamint az együttműködési területek lehetséges irányait. Elmondta, hogy a BIAE-t 1962-ben alapították független szervezetként. Jelenleg ez a szervezet az OECD-tagországok üzleti szférájának hivatalosan elismert képviselője. Gyakorlatilag a BIAE tekinthető az elsődleges és hivatalos kapcsolatnak az OECD üzleti szférája felé. A BIAE tagjai maguk is szervezetek, tagsága a 30 OECD-ország legjelentősebb vállalati szövetségeiből áll. A BIAE-ban konszenzusos a döntéshozatal, ez lehetővé teszi, hogy a szervezet „egyetlen hangként”, a teljes OECD üzleti világ nevében szólaljon meg.

Céljai:

- az OECD politikai kezdeményezéseinek pozitív irányba történő befolyásolása;
- gondoskodni arról, hogy az üzleti világ és az ipar szükségleteit figyelembe vegyék az OECD megfelelő döntéshozatali szintjein;
- időben tájékoztatni a tagokat az OECD-politikákról, és azoknak az üzletre és iparra kifejtett hatásáról.

A BIAE részt vesz a tagországok OECD-hez delegált képviselőinek bizottsági munkájában. Ez 32 állandó bizottsága és akciócsoportja útján történik (ide minden tagszervezet szakértőt jelölhet ki). A kiterjedt munka átfog minden gazdasági jellegű ügyet, mely az OECD-re tartozik, és melynek hatása lehet a tagországok vagy a teljes tagsággal nem rendelkező, megfigyelői státuszú tagok üzleti életére (ez utóbbiak közé tartozik pl. Argentína, Brazília, India, Izrael).

A BIAE-tagok részt vesznek az OECD-üléseken, a globális fórumokon, valamint az OECD vezetésével, kormányzati küldöttségekkel, bizottságokkal és munkacsoportokkal történő konzultációkon. Továbbá a szervezet szóbeli és írásbeli válaszokkal, tanulmányokkal látja el az OECD-t, és szakembereket biztosít az OECD Titkársága által felügyelt kutatásokhoz is. Végezetül a főtáitkár tájékoztatójában kiemelte, a jelenlegi globális pénzügyi és gazdasági válság kezelésében fontos szerepe lesz az új „zöld”, környezetbarát és innovatív munkahelyek létesítésének.

A Magyar Gyáripar az MGYOSZ hivatalos havilapja – Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége

Szerkesztőség: Budapest, Kossuth Lajos tér 6–8. **Telefon:** 269-2227, **e-mail:** mgyosz@mgyosz.hu, **internet:** www.mgyosz.hu

Szerkesztő: Lovas Gábor **Korrektúra:** Papiruszportál Kft. **Fotó:** Vámos Judit **Művészeti vezető:** Ujvári Zoltán

Hirdetésfelvétel: lovas@mgyosz.hu, **tel.:** 06-1-269-2227 **Nyomdai munkák:** DRUK-KER Nyomdaipari Szolgáltató Kft., 1033 Budapest, Mozaik u. 10.

Felelős vezető: Markó Péter ügyvezető igazgató

ISSN: 2060-0925

Megjelenik 5000 példányban a Foglalkoztatási és Szociális Hivatal (FSZH) támogatásával A LAPOT AZ OBSERVER SZEMLEZI

Válságban romlik az adómorál

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége csúcstalálkozójának vendége dr. Szikora János, az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal elnöke volt, aki az APEH-ről elmondta, hogy 1987-es alapítása óta lényegesen megnövekedett feladat- és hatáskört gyakorol. 1988 januárjától a személyi jövedelemadó, az általános forgalmi adó és a vállalkozói nyereségadó – az önadózást teljes körűre kiterjesztve – léptek életbe. 1992-től 1998-ig létrejött egy kétszintű szervezet, amely magába foglalta az adófelügyelőségek igazgatóságokba való integrálását, az adóügyi, ellenőrzési, végrehajtási egységek kialakítását. 1999-ben az APEH hatáskörébe került a társadalombiztosítási járulékok kezelése, beszédese, és létrejött az APEH Bűnügyi Igazgatósága, megalakultak annak területi nyomozó hivatalai, amelyek 2003-ban a rendőrség szervezetébe integrálódtak. 2007-ben megtörtént az illetékhivatalok, valamint a Szerencsejáték Felügyelet befogadása az APEH szervezetébe.

HOGYAN LÁTJA AZ IMF

■ Szikora János a jelenlegi helyzettel kapcsolatban a Nemzetközi Valutaalap által készített tanulmány eredményeit ismertetve kifejtette, hogy a gazdasági válság a nemzetközi tapasztalatok szerint csökkenti az adózók jogkövető magatartásra való törekvéseit. Ennek hatására visszaeshet az adóhatóságokhoz bejelentkezők száma, és nőhet a jogtalan visszaigénylőké. A továbbiakban kevesebben nyújthatnak be adóbevallást, illetve kisebb jövedelmet jelentenek be az adózók. Az IMF többek között azt javasolja az adóhatóságoknak, hogy a válság közepette továbbra is következetesen dolgozzanak, tehát alaposabban ellenőrizték a veszteséget bevallókat, a vállalati fúziókat, felvásárlásokat. Fel kell gyorsítani a behajtásokat, mielőbb utalják ki a jogszerű adó-visszaigényléseket, ugyanakkor akadályozzák meg a jogosulatlan visszaigénylések kifizetését. A magyar adóhivatal számai is alátámasztják azt a nemzetközi megfigyelést, hogy jobban csökkennek az adóbevételek, mint amilyen mértékben a teljesítmények visszaesnek.

NÁLUNK SEM RÓZSÁS A HELYZET

Az adóhivatalokhoz érkező bejelentések száma egyre nő. Ebben az évben már tizenhétezer bejelentés érkezett, ám az ezekben jelzett hiányosságok, adóeltitkolás, csalás valóságtartalma csekély, csak töredékük bizonyult valósnak. A gazdasági válság nem adhat felmentést az adózási kötelezettség alól, tehát az APEH – teljes összhangban az IMF-ajánlással – erősíti ellenőrző és behajtó feladatainak ellátását, de ezt összhangban kell hoznia szolgáltató funkciójának javításával, segítve az adózók önkéntes jogkövetését – mondta Szikora János, amikor arról számolt be, hogy a magyarországi folyamatok nagyrészt egybeesnek az IMF néhány hónapja nyilvánosságra hozott eredményeivel. A fejlett gazdaságú országokban is csökken az önkéntes adózási hajlandóság. A vállalkozások pénzügyi eredménye jelentősen visszaesik, számottevően esik a befizetett adó összege, gyorsan gyarapodik a hátralékállomány, és egyre több a fizetési könnyítést kérők száma. Az év első három negyedévének adatai azt mutatják, hogy a befizetett adó nagy-

mértékben, 6,5 százalékkal csökkent az előző év alapján becsült időarányos előirányzathoz hasonlítva, sőt a vállalkozások társasági adója már a megelőző évben, 2008-ban is súlyos, 16 százalékos kiesést mutat, tehát az adótételek csökkenése nagyobb, mint amennyivel a hazai termék, a GDP kisebb.

AZ APEH REAGÁL A VÁLSÁGRA

A válság hatását mutatja a felszámolások számának gyors emelkedése, bár az APEH kevesebb felszámolást kezdeményezett, mint korábban. Az APEH elnöke szerint az utóbbi tendencia annak köszönhető, hogy a hivatal előrelátóan gondolkodik. Mindez megmutatkozik abban is, hogy a fizetési könnyítések iránti kérelmek elbírálásakor még gondosabban, nagyobb megértéssel tanúsítva járnak el, mert jobb a később befizetett adó, mint a semmennyi. Ebből kiindulva az APEH az adófizetésben ritkán ad halasztást, inkább a részletfizetést preferálja a vállalkozások későbbi, javuló gazdálkodása idejére. Érdekes, hogy a be nem jelentett gazdasági tevékenység (a fusizó magánszemélyek is ide tartoznak) számai nem növekedtek.

Sikeres uniós pályázat az MGYOSZ-ban

A Társadalmi Megújulás Operatív Program keretében „Konzorciális erőforrás- és szervezetfejlesztés a munkáltatói érdekképviselőben” címmel a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége vezette konzorcium 2008 decemberében pályázatot nyert. A projekt keretében az MGYOSZ és három tagszövetsége – Munkaadók és Gyáriparosok Dél-dunántúli Regionális Közhasznú Szövetsége, Joint Venture Szövetség, Országos Kereskedelmi Szövetség – az érdekvédelmi tevékenységben rejlő szinergiák kihasználását, tevékenységük hatékonyságának javítását tűzte ki célul.

A közvetve 1,2 millió munkavállalót érintő konzorcium tagjai számára a tagság érdekképviseleti szakmai igényeinek kielégítése, a változó piaci és jogi környezethez való alkalmazkodásban hiteles és naprakész információk biztosítása, valamint a tagság létszámának bővítése, a meglévők aktivizálása volt az elsődleges szempont.

A pályázó szervezetek tagjaik, tisztségviselőik és alkalmazottaik számára olyan szakmaspecifikus szemináriumokat, ismeretbővítéseket kívántak megvalósítani, amelyek lehetővé teszik, hogy a tagvállalatok a szakmájukhoz kapcsolódó és használható tudásanyag birtokában versenyképes vállalatként megállják helyüket a piacon.

A **Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének** célja, hogy olyan,

a gazdaság és a társadalom fejlődését elősegítő érdekképviseleti és -érvényesítő tevékenységet végezzen, mely a lehető legszélesebb tagsági alagra támaszkodva a gazdasági és munkaadói érdekek megvalósulását és e munka során a Magyarországon működő tőke képviseletét megteremti. Az MGYOSZ a fenti célt elsősorban – hazai és nemzetközi szinten folytatandó – gazdasági és munkaadói érdekképviseleti tevékenységén keresztül kívánja megvalósítani.

A **Joint Venture Szövetség** egy soknemzetiségű, ugyanakkor jelentős magyar tagságú szervezet, ahol a nagyvállalatok mellett a kis- és középvállalatok is jelen vannak. A szövetség elismert érdekképviseleti tevékenységet folytat, információszolgáltatásra és kapcsolatépítésre, üzletszerzésre is kiválóan alkalmas színvonalas

rendezvényei népszerűek a tagság körében. Tagsága lojális, ezzel is elismerve a szövetségben folyó komoly munkát. Az erősen megváltozott gazdasági helyzet természetesen új kihívásokat jelent a gazdaság minden egyes résztvevője számára, de a Joint Venture Szövetség – élve a felhalmozott bizalmi tőkével, szakmai tudással, elismertséggel – sikeresen kapcsolódik be a magyar gazdaság vérkeringésébe.

Az **Országos Kereskedelmi Szövetség** érdekvédelmi és -képviseleti tevékenységével kívánja segíteni a hazai kereskedelem fejlődését, hogy ezzel hozzájáruljon a gazdaság növekedéséhez. Céljai érdekében a kereskedelmi kis- és nagyvállalkozásokra egyaránt építve határozza meg programját, valamint napi feladatait. Tevékenységében kiemelt szerepet játszik a munkaadói érdekképviseleti tevékenység, melyben szorosan együtt-

működik a társ-érdekképviselletekkel és a szociális partnerekkel.

A Munkaadók és Gyáriparosok Dél-dunántúli Regionális Közhasznú Szövetsége

küldetése a tagok érdekei által meghatározott gazdasági, szakmai, munkaadói érdek-képviselési, érdekvédelmi, -közvetítő és -egyeztető tevékenység ellátása, a hazai gazdaság, valamint a nemzetközi, határon átnyúló gazdasági kapcsolatok fejlesztése. A szövetség egyik legfontosabb célkitűzése a dél-dunántúli gazdaság, versenyszféra szereplői közül a legselesebb tagsági kör kialakítása és ennek révén egy kiterjedt, hiteles információs bázison alapuló, professzionális érdek-képviselési munka megteremtése. Feladatának tekinti a hazai makrogazdaság folyamataihoz való csatlakozás elősegítését, a régió gazdasági szempontból előnyösebb helyzetbe juttatását (befektetésösztönzést, újraparosítást), a regionális kapcsolatok fejlesztését úgy a belföldi, mint a határ menti területeken, valamint a nemzetközi gazdasági kapcsolatokban való részvételt. A konzorcium összetételét illetően a pályázók fontosnak tartották, hogy mind szakmaspecifikusan (lásd kereskedelem mint az egyik legjelentősebb terü-

let – Országos Kereskedelmi Szövetség), mind regionálisan (egész ország és azon belül kiemelten a helyi adottságok is, lásd Dél-Dunántúli régió – Munkaadók és Gyáriparosok Dél-dunántúli Regionális Közhasznú Szövetsége), mind a egyes vállalati befektetői oldal (lásd Joint Venture Szövetség) részéről képviselve legyen egy-egy meghatározó érdekvédelmi szervezet, melyek egyébként is tagsági viszonyban állnak. Így egy komplex, széles (vertikálisan és horizontálisan is) lefedettséget biztosító érdekvédelmi szempontrendszer fejleszthető tovább a mai magyar speciális igényekhez és adottságokhoz igazítva.

A konzorciumi partnerek munkavállalói 180 órás akkreditált nyelvi képzésben részesültek, mely a hallgatók nyelvvizsgatételével zárult.

Az üzleti kommunikációs készségfejlesztő tréning résztvevői gyakorlatorientált módszerek segítségével elsajátíthatták az üzleti vezetői kommunikáció, az üzleti tárgyalás, az időgazdálkodás alappilléreit, különböző értékesítési technikákat.

Az ismeretbővítés kategórián belül összesen hét szakmai szeminárium valósult meg a konzorciumi tagok szervezésében: Az első a sorban a Hatékonyabb érdek-képviselés a kereskedelemhez kapcsolódó joganyagban című OKSZ-szeminárium volt 2008. december 12-én.

A 2009. május 5-én megrendezett Kommunikációs kihívásokra adott válasz az érdek-képviselési szervezeteknél című továbbképzésen a JVSZ és meghívott vendégei egyebek között a tagok proaktív kommunikációra való aktivizálásának és a kommunikációs verseny helyzeti egyedi arculatra való áttérésnek

a mikéntjére keresték a választ. 2009. május 21-én szintén a Joint Venture Szövetség szervezésében került sor a CSR az érdekképviselletekben című szemináriumra.

2009. június 9-én az Érdekvéne-sítés erősítése a fogyasztóvédelemhez kapcsolódó joganyagban című OKSZ-rendezvénynek többek között a jogszabály-alkotási folyamatok gyakorlati értékelése, további érdekvéne-sítési keretek meghatározása volt a fő témája.

2009. június 15-én Képességfejlesztés az érdek-képviselési tevékenységgel összefüggésben a horvát-magyar határszakaszon címmel az MGYDDRSZ szakmai szemináriumának keretén belül az érdeklődők mindent megtudhattak az érdekvéne-sítés alapjainak elsajátításáról, valamint megismerhették a gyakorlati alkalmazás lehetőségeit.

A mohácsi kikötőből 2009. június 15-én induló Csele hajón dr. Varga Jenő, az MGYDDRSZ elnöke elmondta, hogy a régióban az újraparosításhoz vezető úton az érdekképviselés a befektetők idevonzása, a horvát-magyar kapcsolatok fenntartása és ápolása szempontjából is rendkívül fontos elem. Varga Jenő hozzátette: a határon átnyúló gazdasági kapcsolatok kialakulásának elősegítésében, ilyen jellegű együttműködések létrejöttének kezdeményezésében az MGYDDRSZ jelentős szerepet vállal.

A szemináriumon az MGYDDRSZ tagvállalatai és a munkavállalók vettek részt, de jelen voltak a régió meghatározó szereplői: az önkormányzatok ugyanúgy képviseltették magukat, mint a Pécsi Tudományegyetem vezetői. A „lobbihajó” rendkívül sikeresnek bizonyult.

Az MGYOSZ részvétele a szakképzés feladataiban

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége mind nagyobb feladatokat vállal a képzés, szakképzés területén. A gazdaság szereplőinek igényeit közvetítjük a képzőintézmények felé, hogy rendelkezésre álljon kellő időben és helyen a szükséges képzettségű munkaerő. E folyamat részeként a szövetség az elmúlt hónapokban is számtalan rendezvényt szervezett.

VISEGRÁDI SZAKMAI TOVÁBBKÉPZÉS

■ Az MGYOSZ 2009. október 20–21-én kétnapos szakmai továbbképzést tartott Visegrádon. A meghívott résztvevők tájékoztatást kaptak többek között arról, hogy milyen változások következtek be a jogszabályokban, valamint, hogy a gazdaság szereplőinek milyen új jogosítványai, lehetőségei vannak az oktatásban, képzésben.

Csányi Lászlóné (MGYOSZ, képzési és kutatási igazgató) megnyitójában ismertette a résztvevőkkel a kétnapos továbbképzés főbb tartópilléreit, majd beszámolt az érdekképviseletek új feladatairól a szakemberképzés területén. A 2212/2005. (X. 13.) kormányhatározat az egész életen át tartó tanulás stratégiájának megvalósítását szolgáló feladatainál hangsúlyozta, hogy biztosítani kell a stratégiai célok és az azokhoz kapcsolódó cselekvési tervek megvalósításánál és annak társadalmi és szakmai értékelésénél azt, hogy mindez a partnerek támogatásával és részvételével történjen. Ennek érdekében minden évben el kell készíteni a kommunikációs és partnerségi együttműködési tervet.

A 1057/2005. (V. 31.) kormányhatározat a szakképzés-fejlesztési stratégia végrehajtásához szükséges intézkedéseknél hangsúlyozza, hogy mindenképpen javítani kell a felhasználók érdek-

érvényesítési lehetőségét. A szakképzés fejlesztésére rendelkezésre álló források hatékony felhasználása, a jövőorientált tervezés kialakítása érdekében biztosítani kell a szociális partnerek, valamint a szakképzésben érdekeltnek részvételét az országos, regionális és helyi döntési folyamatban. Olyan szakképzés-irányítási rendszert kell kialakítani, amely a rendszer összehangolt, gazdaságos fejlesztését biztosítja.

Fejlesztetni kell a szakmai érdekegyeztetési rendszerét! Az államigazgatás minden szintjén (országos, regionális és helyi) biztosítani kell a gazdasági kamarák, a munkaadói és munkavállalói érdekképviseleti szervezetek, gazdálkodó-szervezetek, valamint egyéb, a szakképzésben érdekelt partnerek részvételét a döntések előkészítésében, végrehajtásában és a végrehajtás ellenőrzésében.

Beszámolt az Országos Érdekegyeztető Tanács (OÉT) munkájáról: célja a munkavállalók, a munkáltatók és a kormány érdekeinek, törekvéseinek feltárása, egyeztetése, megállapodások kialakítása, az esetleges országos konfliktusok megelőzése, rendezése, valamint információcsere, javaslatok, alternatívák vizsgálata.

1993. évi LXXVI. törvény a szakképzésről: az országos gazdasági kamarák a szakképesítésért felelős miniszterrel kötött megállapodás alapján az országos gazdasági érdek-képviseleti szervezetekkel együttműködve kidolgozzák

és gondozzák a szakmai és vizsgakövetelményeket. A szakképesítések tekintetében javaslatot tesz az állam által elismert szakképesítésekre. Közvetlenül megbízza a szakmai vizsgabizottság elnökét, valamint javaslatot tesz a szakmai vizsgaszabályzatra. A vizsgabizottság munkájában az elnök, a szakmai vizsgát szervező intézmény, továbbá a szakképesítés szerint illetékes területi gazdasági kamarának a gazdasági érdek-képviseleti szervezetekkel együttműködve kijelölt képviselője vesz részt. Ismertette a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Tanács (NSZFT) feladatait: a 2003. évi LXXXVI. törvényt, amely a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szól. A 2003. évi LXXXVI. törvény kiterjed arra, hogy az alaprész pénzeszközeiből mi támogatható. Kérelemre támogatás nyújtható az országos gazdasági érdekképviseletek, a szakképzés fejlesztésében közreműködő közalapítványok és szakmai szervezetek részére a szakképzésfejlesztéssel összefüggő feladataik ellátásához.

A 2005. évi CXXXIX. törvény a felsőoktatásról: a felsőoktatási intézmény és a gazdasági (szakmai) kamara szakképesítésért felelős miniszterrel kötött megállapodás alapján az országos gazdasági érdek-képviseleti szervezetekkel együttműködve kidolgozza a szakmai és vizsgakövetelményt és kezdeményezi a felsőfokú szakképzésnek az Országos képzési jegyzékbe történő felvételét. A felsőfokú szakképesítést fel kell venni – egyszerűsített és gyorsított akkreditációs eljárást követően – az Országos képzési jegyzékbe, ha azzal a szakképesítésért felelős miniszter egyetért.

A 2001. évi CI. törvény a felnőttképzésről: a Felnőttképzési Akkreditációs Testület (FAT) legfeljebb 15 tagból állhat, tagjait a miniszter nevezi ki (az elnök kivételével) hároméves időtartamra. A FAT a miniszter, valamint az egyházak, a gazdasági kamarák, a munkaadók, a munkavállalók, a helyi önkormányzatok, a felnőttképzési szakmai szervezetek képviselőiből, továbbá a felnőttképzés elismert szakértői közül kinevezett személyekből áll.

Dr. Klész Tibor (Oktatási és Kulturális Minisztérium Közoktatási Szakállamtitkárságának titkárságvezetője) előadásában az „iskolák az átalakuló szakképzésben, kapcsolat a gazdasággal” témát boncolgatta. Változások következtek be a „hagyományos” szakképzés területén. A 9. és a 10. évfolyam szakmai előkészítő tárgyai a legfeljebb 40 százalékkal helyett most legfeljebb 50 százalék pályaeorientációt, gyakorlati oktatást és szakmai alapozó elméleti és gyakorlati oktatást, továbbá elméleti és gyakorlati szakmacsoportos alapozó oktatást tesznek lehetővé, de alapvetően továbbra is általános műveltséget megalapozó nevelés-oktatás folyik.

Szép Zsófia „A szakképzés finanszírozása” címmel tartott előadásában kitért arra, hogy a szakképzés nem volt mindig az iskolarendszer része. Fontos tudni, hogy a szakképzés sokkal differenciáltabb, mint az oktatás többi területe. Ezen a területen gyorsan és hatékonyan kell reagálni a munkaerőpiac változásaira.

Kalmár Zsolt (MKIK) tájékoztatta a résztvevőket a Szakma Kiváló Tanulója Verseny (SZKTV) és a gyakorlati szintvizsgák szervezésének tapasztalatairól. 2009-ben közel 8000 diák vett részt a szakmai versenyen, amelyet a BNV területén tartottak 93 iskola 209 tanulója részvételével. A dobogós helyezést elért versenyzők felmentést kaptak a szakmunkásvizsga alól.

Dr. Kaló József (Magyar Biztonsági Vállalkozások Munkaadói Szövetsége) az oktatás-képzés európai tapasztalatait osztotta meg a jelenlevőkkel. A BIAC (Business and Industry Advisory Committee) az OECD üzleti és ipari tanácsadói szervezetének egyik bizottsága az oktatással és képzéssel foglalkozik: tanulmányokat készít, illetve tanulmányokat véleményez a felsőoktatás és szakképzés világméretű problémáival kapcsolatban. A felsőoktatásban az utóbbi időben érintett témák: a felsőoktatás finanszírozása, különös tekintettel az állami támogatások hatékonyságára; a felsőoktatás és a munkaerőpiac kapcsolata, a felsőoktatás szervezeti rendszere, a szervezetek hatékonysága.

Nagy László (Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet igazgatója) „A képzés minőségének és tartalmának fejlesztése” címmel tartott előadást, melyben ismertette az intézmény főbb munkaterületeit a szakképzés tekintetében.

Pölöskei Gáborné (a Közép-magyarországi RFKB elnöke) a regionális fejlesztési és képzési bizottságok feladatairól és tapasztalatairól számolt be. Budapest területén 22, Pest megyében 3 térségi integrált szakképző központ (TISZK) működik. Az RFKB a szakképzés fejlesztése szempontjából döntéshozó a regionális célok, szükségletek meghatározásában. Decentralizált pályázatkiíró és döntő, a forrásfelhasználások hatékonyságának vizsgálója, valamint a TISZK-ek tekintetében a beiskolázási irányok és arányok meghatározója.

Dr. Papp Mária (a MaVíz főtájtára) „Víziközmű-szolgáltatás foglalkoztatási és munkaerő-piaci helyzete, képzés helyzete” címmel tartott előadást. Bemutatta a Magyar Víziközmű Szövetséget, majd egy 2007. évi felmérésről számolt be, melynek során a MaVíz Humánpolitikai Munkacsoportja oktatási felmérést készített a víziközmű-ágazat vállalkozásainak körében. Az eredmények alapján a munkacsoport javaslatot tett mind a stratégiai jellegű, mind az operatív tevékenységekre. A felmérés kimutatta, hogy szakmunkás-munkaerőhiány van, a szakképzett munkaerő keresleti és kínálati arányai nem találkoznak.

TOVÁBBI VÁLTOZÁSOK

A további jogszabályi változásokról az MGYOSZ Kossuth téri székházában tartak az érdeklődők számára tájékoztatót. Lászlóné Szép Gyöngyi (igazságügyi adó- és könyvszakértő) előadásában a szakképzési hozzájárulás felhasználási lehetőségeiről beszélt a 2009. júliusi törvénymódosítások tükrében:

– 15/2009. (VII. 24.) SZMM-rendelet a saját munkavállalók részére szervezett képzés költségeinek a szakképzési hozzá-

járulás terhére történő elszámolásáról.

– 800/2008. (VIII. 6.) „EK Bizottsági rendelet a Szerződés 87. és 88. cikkének alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról” (általános csoportmentességi rendelet).

– 15/2009. SZMM-rendelet hatálya: előírásait azon képzések tekintetében kell alkalmazni, amelyek esetében a képzésben részt vevő felnőttel a képző intézmény a felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvény 20. § szerinti felnőttképzési szerződést 2009. július 27-én vagy azt követően kötötte meg. Amennyiben a hivatkozott felnőttképzési szerződést 2009. július 27-ig már megkötötték, akkor a képzés folyamatban lévő képzésnek minősül és a 13/2006. SZMM-rendelet alapján kell elszámolni.

A szakképzési hozzájárulási kötelezettség terhére elszámolható költségek maximális támogatási intenzitása: általános képzés esetén az elszámolható költségek 60, speciális képzés esetén az elszámolható költségek 25 százaléka. A maximális támogatási intenzitás az elszámolható költségek 80 százalékának megfelelő maximális támogatási intenzitásig növelhető a következők szerint: 10 százalékponttal a fogyatékossgal élő vagy hátrányos helyzetű munkavállalóknak nyújtott képzés, 10 százalékponttal közép- és kisvállalkozás és 20 százalékponttal mikro- vagy kisvállalkozás esetén.

Ha valamely képzési projektben általános és speciális képzési összetevők is szerepelnek, amelyek a képzés támogatási intenzitásának a kiszámítása vonatkozásában egymástól nem választhatók el, vagy ha a képzés általános, illetve speciális jellege nem állapítható meg, a speciális képzésre vonatkozó támogatási intenzitásokat kell alkalmazni.

Tizenöt éves a Magyar Dohányipari Szövetség

A magánosított dohányipar létrejöttével megalakult az ágazat érdekvédelmi szervezete is. A kezdetekről és másfél évtized munkájáról kérdeztük Patai András, a Magyar Dohányipari Szövetség, az MGYOSZ tagszervezetének ügyvezető elnökét.

TRADICIONÁLIS ÁGAZAT – ÚJ TULAJDONOSOK

■ Magyarországon a mintegy százéves múltúra visszatekintő dohányiparnak 1992–93-ig állami monopóliuma volt, vagyis elosztási típusú piac működött. A kormány 1992. évi stratégiai döntése alapján a magyar dohányipart privatizálták, stratégiai befektetők számára értékesítették, és ez megteremtette a verseny típusú piaci működés feltételeit is. A Debreceni Dohánygyárat a Reemtsma, az egrit a Philip Morris, a sátoraljaújhelyit a Reynolds, a Pécsi Dohánygyárat pedig a British-American Tobacco vásárolta meg. Napjainkban Pécssett és Sátoraljaújhelyen gyártanak cigarettát.

Az eltelt időszakban a nemzetközi és hazai piaci mozgások eredményeként már meglehetősen átalakult a tulajdonosi szerkezet, de végül is a magánosítást követően kialakult a nemzetközi cégek együttműködési gyakorlata a magyar piacon, a vezérigazgatók időnként találkoztak és beszélgettek az iparág ügyeiről. 1994-re érlelődött meg a gondolat, hogy nyugat-európai mintára – hiszen az európai uniós tagországokban mindenütt működnek hasonló dohányipari szövetségek – Magyarországon is a demokrácia keretei között kellene intézményesíteni a szakmai érdekvédelemet, és létrehozni a Magyar Dohányipari Szövetséget annak érdekében, hogy az iparágat képviselje. Sikerült megfelelő módon felépíteni azt a szakmai érdekvédelem-szervezetet, aminek az a feladata, hogy információkat szerezzen a szövetség tagjai számára az őket érintő versenysemleges, szakmai témákról, ezekről folyamatos tájékoztatást adjon, és a közös érdeklődésre számot tartó kérdésekben közös álláspontokat dolgozzon ki. Ezt a közös álláspontot képviselheti a szövetség a döntés-előkészítők és a döntéshozók felé.

KÜZDELMES MÁSFÉL ÉVTIZED

Az első időszak az építkezés jegyében telt: ki kellett alakítani azt a kapcsolatrendszert, amelynek keretében lehetőségünk van arra, hogy álláspontunkat elmond-

juk a versenyt nem érintő szakmai kérdésekről a döntéshozóknak – mondta Patai András. – A második fontos elem ebben az időszakban az európai uniós csatlakozásra történő felkészülés volt, annak érdekében, hogy a magyar dohányipar minél versenyképesebben csatlakozhasson a közösséghez. Ezekben az években Magyarországon is megszülettek azok a jogszabályok, amelyek EU-konform módon szabályozzák a dohányipar működését. Nyilvánvalóan az volt a cél, hogy a tagvállalatok számára létrejöjjön egy EU-konform módon szabályozott piaci környezet, amely megteremti a versenyképes működés feltételeit a magyar dohányipar számára is. 1996-ban elkészült – az EU dohánytermék-direktívája alapján – a dohányrendelet, amely szabályozta a termékek összetételét, csomagolását és a dobozok feliratait. Később, 1997-ben született meg a jövedékiadó-törvény, amely szabályozta a költségvetési bevételek tervezhető beszedését úgy, hogy az adóösszetétel és a minimális adókövetelmény tekintetében is összhangban legyenek az Európai Unió normáival. Ez leginkább az akkori német és holland szabályozást vette alapul. Ugyanebben az évben született meg a reklámtörvény is, amely a dohánytermékek hirdetési lehetőségeit szabályozta. Azt követően lehetett dohányt reklámozni közterületen és a felnőtteknek szóló sajtóban is. 1999-ben megszületett a nemdohányzókat védő törvény is, amely betiltotta a

zárt közterületen történő dohányzást, és lehetőséget adott dohányzóhelyek kijelölésére is. Ezt követően 2000-ben került sor a reklámozás teljes betiltására.

FOLYAMATOS NYOMÁS ALATT

Bár idejében kialakultak a feltételek, azóta egyre szigorodnak az előírások, nőnek a jövedéki terhek. Felelős iparági szereplőként ezt csak úgy lehet megélni, hogy tudomásul vesszük, alkalmazkodunk a nemzetközi trendekhez, és jogkövető állampolgárként betartjuk a törvényeket. Magyarországon érdekében azonban fontosnak tartjuk azt is, hogy a dohányipart ugyanolyan gazdasági ágazatnak tekintsük, mint a többi, amely folyamatos versenyben van az európai piacon működő más gyártókkal és forgalmazókkal. Ezért meggyőződés, hogy miközben követjük a nemzetközi trendeket és szigorításokat vezetünk be, ugyanakkor alkalmazkodnunk kell a versenyhelyezethez is, és figyelembe kell venni a hazai érdekeket is. Nem lehet az a cél, hogy hátrányos helyzetbe hozzuk a magyar iparágat a szomszédos országok iparágaival szemben. Tehát az adott mozgástéren belül az a célunk, hogy miközben biztosítjuk az állami költségvetés optimalizálható bevételeit, megalkotjuk a dohányipar eredményes működését is. Ismert, hogy a dohányipar mindenütt a világon jelentős összegekkel járul hozzá az állami bevételekhez. Magyarországon a költségvetés mintegy 2,5–3 százaléka származik a dohánytermékekből. 2008-ban például a jövedéki adót és az áfát együtt számolva ez mintegy 350 milliárd forint volt. Az elmúlt időszakban a reklámtörvényt szigorító, illetve a jövedéki adókat emelő vagy éppenséggel az egészségügyi előírásokat megváltoztató elképzelések következtében napi egyeztetési gyakorlat alakult ki: minden versenysemleges témában, amiben lehetőség van egyeztetésre, többször leülünk és tárgyalunk. Közös álláspontot alakítunk ki az aktuális témával vagy jogszabálytervezettel kapcsolatban, és erről tájékoztatjuk a törvényalkotókat. Tizenöt év után nem tudnánk hitelesen képviselni ezt az iparágat, ha nem töre-

kedtünk volna mindig arra, hogy hiteles és szakmailag megalapozott álláspontokat képviseljünk a döntés-előkészítők és döntéshozók felé. Minden esetben törekszünk a megegyezésre és konszenzuszos álláspont kialakítására. Szervezetünk konszenzuszos alapon működik, ezért a négy tagvállalat (British American Tobacco Magyarország Kft., Imperial Tobacco Magyarország Kft., JTI Hungary Kft., Continental Zrt.) vezetőinek egyetértése kell ahhoz, hogy a szövetség képviselhesse a közös álláspontot adott témában. A Magyar Dohányipari Szövetség elismertsége és érdekérvényesítése az egyes tagvállalatok és azok szakembereinek színvonalas, szakmai hozzájárulására épül. Ez képviseli az igazi értéket a szövetség működésében.

MINDANNYIUNK ÉRDEKE: A FEKETEPIAC VISSZASZORÍTÁSA

A gyakori és jelentős adóemelés a fekete piac növekedéséhez vezet. Az elmúlt két évtized során tapasztalhattuk, hogy a költségvetés rövid távú magas bevételi igénye az adózatlan termékek piacának bővüléséhez vezetett. Ennek egyik legjelentősebb példája a 2002–2004 közötti időszak volt, amikor is összesen 94,5 százalékos adóemelésre került sor. Ennek következménye a legális forgalom, a költségvetési bevételek visszaesése és az adózatlan termékek piacának mintegy 27 százalékra becsült mértéke volt. A fekete piac visszaszorításának két eszköze van: egy kiegyensúlyozott, fizetőképes kereslethez igazított adópolitika és a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnokságának szigorú ellenőrzési gyakorlata. 2004-től egy kiegyensúlyozottabb adópolitika, továbbá a Magyar Dohányipari Szövetség és a VPOP közötti szakmai együttműködési megá-

lapodás végrehajtásának segítségével sikerült elérni azt, hogy az adózatlan termékek piaca 2008-ra 9 százalék körüli mértékre csökkent, a költségvetési bevételek egyidejű növekedése mellett. Elismerést érdemelnek a VPOP-nak az adózatlan termékek piacának visszaszorítása érdekében tett szakmai erőfeszítései. A 2009. júliusi és a 2010. évre elfogadott adóemelések sajnálatos módon felvetik a piaci egyensúly újbóli megbomlásának, a fekete piac növekedésének és a tervezett költségvetési bevételek elmaradásának lehetőségét.

TÖRVÉNY A NEMDOHÁNYZÓK VÉDELMEBEN

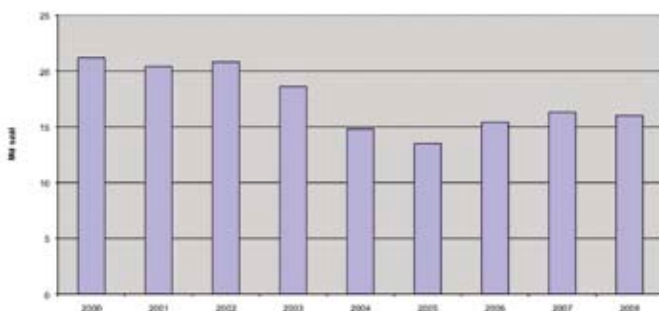
Magyarországon 1999 óta törvény védi a nemdohányzókat, ami meggyőződésünk szerint megfelelően szabályozza ezt a kérdést. Olyan európai uniós direktíva, amely mindenkire vonatkozóan előírná a teljes tilalmat a közterületi dohányzásra, nincs, ajánlások vannak. Fontos tény, hogy a jelenleg érvényben lévő törvény kimondja, hogy zárt közterületen tilos a dohányzás, és megjelöl bizonyos kivételeket, ahol dohányzásra alkalmas hely kijelölhető. Az 1999. évi törvény társadalmi konszenzusz teremtett, és azóta is megfelelően működik. Álláspontunk szerint – hangsúlyozta az ügyvezető elnök – a törvényalkotó joga, hogy döntson a kérdésben, a dohányipar feladata pedig a törvények végrehajtása és tiszteletben tartása. Egy a képes egészségvédő figyelmeztetések bevezetésére vonatkozó döntés esetén fontosnak tartjuk, hogy megfelelő átmeneti időszak álljon a gyártók és forgalmazók rendelkezésére a csomagolásváltás lebonyolításához. Fontos, hogy az Európai Unió jelenleg dolgozik egy új, a piktogramok bevezetését szorgalmazó ajánlásán, aminek

megszületését célszerű lenne megvárni, és csak azt követően dönteni a magyarországi bevezetéséről.

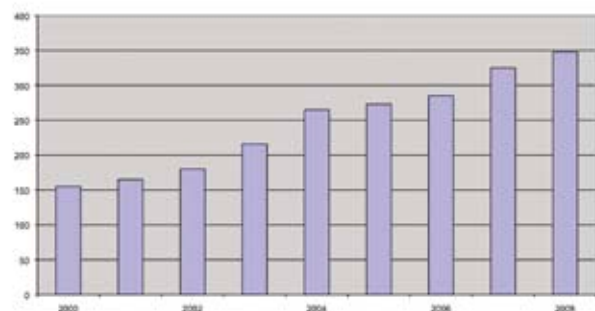
MERRE TART A DOHÁNYIPAR?

A dohánytermék, a dohányzás a fogyasztási kultúra része. Kettős értelemben: amióta Amerika 1492. évi felfedezésével a dohány Európába került és elkezdtek fogyasztani, nagyon sokat fejlődtek a fogyasztási szokások, és sokat fejlődött maga a termék is. Ilyen értelemben azt gondolom, hogy a dohányzás mindig a fogyasztási kultúra része marad, és a termék egy olyan élvezeti cikk, amit egy jó vacsora után vagy egy finom pohár konyak mellé szívesen fogyasztanak. Ami pedig a termék szabályozási környezetét illeti, ott nyilván továbbra is szigorú szabályokra van szükségük, hogy a káros hatásokat csökkentjük. Ezért egyrészt a fogyasztó mindig legyen tudatában annak, hogy számára ez milyen következményekkel járhat, másrészt pedig olyan termékeket állítsunk elő, amelyek a lehető legmagasabb színvonalon elégítik ki fogyasztási igényét. A felelős dohányipar képviselőjeként ugyanakkor szövetségünk is fontosnak tartja a fiatalok felvilágosítását a dohányzás veszélyeiről, és annak megakadályozását, hogy számukra a dohánytermékek elérhető legyenek. Valószínűleg mindig újabb és újabb szabályok születnek majd, amelyek részint a dohányt mint terméket, annak adózását, vagy a fogyasztást, illetve éppenséggel a fogyasztóval történő kommunikációt szabályozzák. Mindezek mellett meggyőződésem, hogy az értelmes szakmai párbeszédnek ezekről a szabályozási kérdésekről a jövőben is tere lesz, a Magyar Dohányipari Szövetség pedig kész ennek lefolytatására.

Belföldi értékesítésre gyártott cigaretták száma milliárd szállban:

A dohányipar által a költségvetésbe befizetett adók alakulása Mrd Ft-ban

Koreai lehetőségek

A koreai nemzetközi munkaiügyi alapítvány évente rendszeresen meghív tripartit vagy bipartit delegációkat, ezzel is bővítve kapcsolatrendszerét és ismeretét a munka világgal kapcsolatosan a térségben. Idén először hívtak meg Európából magyar, lengyel és szlovák munkáltatói és szakszervezeti képviselőket. Az egyhetes tanulmányút kiváló alkalmat nyújtott, hogy megismerhessük Dél-Korea jelenlegi gazdasági helyzetét, foglalkoztatáspolitikai koncepcióit szakszervezeti és munkáltatói szemszögből. Ott-tartózkodásunk alatt nemcsak a munka világgal kapcsolatos szakmai ismeretekbe kaptunk betekintést, de alkalmunk nyílt az ország történelmi, kulturális hagyományaiból és a hagyományos gasztronómiai élményekből is ízelítőt nyerni.

■ A Koreai Köztársaság a világ 14., Ázsia 4. legnagyobb gazdasága. 2008-ban a GDP növekedési üteme 2,5 százalékos volt. A pénzügyi és gazdasági válság az ázsiai országot sem kerülte el, így 2009-ben a korábbi előrejelzések 2,4 százalékos visszaesés helyett jelenleg már csak 1,4 százalékos csökkenéssel számolnak. A kedvezőbb növekedési adatok mögött a világgazdasági helyzet általános javulása mellett a koreai export vártnál gyorsabb növekedése és a fogyasztói bizalom erősödése áll. A kedvező adatok hátterében a koreai parlament által erre az évre elfogadott kb. 23 milliárd dollár összértékű gazdasági élénkítő csomag hatása áll.

A 2009-re vonatkozó gazdaságpolitikai elképzelések homlokterében a nemzetközi pénzügyi válság hatásainak csökkentése és a koreai gazdaság növekedési pályára állítása áll. Az elnök által meghirdetett „zöldnövekedés” is ezt szolgálja, melynek legfontosabb eleme olyan környezetbarát technológiák és energiaforrások kifejlesztése, melyek a koreai

gazdaság új növekedési motorjává válhatnak. A gazdasági növekedést az állami beruházások növelésével, a fogyasztás ösztönzésével, új munkahelyek teremtésével és a magánszektor befektetéseinek növelésével próbálják élénkíteni.

A gazdaság növekedésének motorja továbbra is az export, amely 2008-ban 13,7 százalékkal nőtt. A legjelentősebb exporttermékek: hajók, gépjárművek, félvezetők, számítástechnikai cikkek, mobilkommunikációs eszközök, háztartási elektronikai cikkek, vegyipari és gépipari termékek. Legnagyobb növekedés a precíziós gépek, az acél- és más fémipari termékek, a gépjárművek és elektronikai termékek terén volt. Legnagyobb mértékben az elektronikai (félvezetők) és IT-termékek, valamint az autók kivitele csökkent.

Legjelentősebb importtermékek: nyersanyagok, energiahordozók, beruházási javak, vegyipari termékek, acél- és más fémipari termékek, gépipari termékek, mezőgazdasági és élelmiszer-ipari termékek. Az ország külgazdasági kapcsol-

atainak fejlesztésében a kormányzat legfontosabb célja az ország nyersanyag- és energiaszükségleteinek biztosítása, a korszerű technológiákhoz való könnyebb hozzájutás, valamint a koreai exporttermékek piacra jutási feltételeinek javítása. Ennek érdekében gyors ütemben bővítik a szabad kereskedelmi megállapodásaik körét, melynek keretében folynak a tárgyalások az ASEAN-nal, Kanadával és Indiával, és ott-tartózkodásunk alatt októberben megkötötték a szabad kereskedelmi megállapodást az EU-val. A magyar-koreai kétoldalú gazdasági kapcsolatokban kiemelkedő jelentősége van a koreai tőke magyarországi jelenlétének. 2006 júliusában indult meg a Hankook Tire gumibroncsgyártó beruházása, mely közvetlenül 1500 új munkahelyet teremtett. A magyar szakszervezeti képviselő a látogatás során valamennyi fórumon felhívta a figyelmet a két ország között a munka világában és a szabályozásban is meglévő különbségekre.

Mintegy 40 koreai vállalkozás működik Magyarországon, amelyek kb. 20 ezer embert foglalkoztatnak. A legismertebb koreai konglomerátumok szinte mindegyike jelen van a magyar piacon, így a Samsung-csoport mellett az LG-, a Daewoo- és a Hanhwa-csoport is.

A koreai tanulmányút az asani Hyundai autógyár-komplexum bemutatásával végződött, ahol láthattuk a gyár működését, az automata összeszerelő részlegeket, és megtekinthettük, hogy miképp gurulnak le az automata szalagról a kész járművek.

*Borosné Bartha Terézia,
az MGYOSZ nemzetközi igazgatója*

„Szegénységellenes naptár 2010”

A 2010-es évet az Európai Unió a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai évének nyilvánította. Ennek megfelelően Magyarországon, hasonlóan az unió többi tagállamához, figyelemfelkeltő és a szegénység problémája iránti érzékenység erősítését célzó programok valósulnak majd meg.

■ A Magyar Szegénységellenes Hálózat alapvető célja, hogy hangot adjon a szegényeknek, képviselje a szegénység elleni küzdelem ügyét. Az európai évben egyedülálló lehetőséget látnak arra, hogy a társadalom azon tagjait is megszólítsák, akik nem találkoznak közvetlenül a szegénység témájával. A különböző társadalmi szereplők mozgósítása és a lehető leg szélesebb célközönség elérése érdekében különböző tevékenységet terveznek megvalósítani már 2009-ben is. Ezek közül az egyik legfontosabb a 2010-es év naptárának elkészítése és terjesztése országsszerte. A naptár illusztrálására rajzpályázatot írtak ki 10–18 év közötti gyerekek, fiatalok számára, azzal a felhívással, hogy

jelenítsék meg grafikailag, hogy mit gondolnak a szegénységről, hogyan küzdhetnek ők, barátaik, családtagjaik a szegénység ellen. A beérkezett rajzokból a legjobbakat már kiválogatták, a naptár október végére készül el. Ezt követően országsszerte terjeszteni és értékesíteni kívánják piaci és nonprofit szervezetek, magánszemélyek körében.

A hálózat munkatársai felkérlik, megkérlik a cégvezetőket, hogy az általuk vezetett cég vásároljon a „szegénységellenes naptárból”. A naptárak értékesítéséből befolyó bevételt a szegénység elleni küzdelem nyilvánosságát, a szegénységben élő emberek társadalmi részvételét segítő további programokra fordítjuk.

Mérhetővé tették a magyarországi nagyvállalatok hírnevét

Elkészült a legnagyobb magyarországi cégek reputációs rangsora – a B&P BrandAktív az elmúlt két hónapban a nemzetközi gyakorlatot követve megvizsgálta és mérte 40 vezető hazai cég társadalmi megítélését. A Reputation Rating 2009 dobogós helyein az Audi Hungária, a GE és a Vodafone végzett.

■ A 40 hazai nagyvállalat megítélését mérte fel 2009 nyarán a B&P BrandAktív. A márkatanácsadó és kommunikációs ügynökség nyilvánosságra hozta a vizsgált cégek reputáció szerinti rangsorát Reputation Rating 2009 címmel. Az eredmények tükrében meghatározható, hogy az egyes vállalatok milyen területen léphetnek előre társadalmi megítélésük javítása érdekében.

A lista első három helyén multinacionális vállalatok (Audi Hungária Kft., GE Hungary Ipari és Kereskedelmi Zrt., Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt.) végeztek, míg a legjobb reputációjú magyar cég a Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Nyrt. lett az ötödik helyen. A legkedvezőbb megítélésű iparágunk hazánkban a távközlés bizonyult, míg a közlekedési vállalatoknak a legkevésbé jó a reputációja.

Az első hazai Reputation Rating kutatás alapját az a felismerés adja, hogy a vállalatok mára a fogyasztók mindennapjainak részei lettek, közéleti szereplőkké, véleményformálókká váltak. Így hírnevük komplex tulajdonságnak

tekinthető, hiszen élmények és tapasztalatok összességéből áll.

A reputáció vizsgálata nem ismeretlen kutatási terület, a tekintélyes Reputation Institute fundamentumként emeli ki az új vállalatvezetési kultúrában. Felismer-

ve ezzel, hogy a reputáció ugyanolyan stratégiai sikertényezővé, vállalatiértéknövelő faktorrá vált, mint a márkaérték vagy az érintetti szemléletmód. A B&P BrandAktív olyan új módszert fejlesztett ki, melynek három pillér képezi az alapját: a deliberativitás a társadalmi párbeszédet modellezve szolgáltat adatokat, az érintetti reprezentativitás bevonó szemléletével szembemegy a statisztikai adatfelvétellel, a percepció vizsgálata pedig figyelembe veszi, hogy ezen a téren nemcsak tudást, hanem érzéseket és benyomásokat is vizsgálni kell.

E három tényező ötvözése adja a B&P BrandAktív új módszertanának egyediségét, amely a Reputation Rating során bizonyítottan működik és megbízható eredményt hoz. A kutatást végző cég a Figyelő Top 200 iparági bontását vette alapul, amikor kiválasztotta a vizsgálat tárgyát képező 40 vállalatot. A felmérés során öt olyan dimenzió mentén vették górcső alá a cégek megítélését, amelyek a reputáció minden aspektusát és problémáját lefedik: a vezetés, a vállalati polgárság, a hitelesség, az elismertség és az érzelmi közelség.

Szoros verseny és különdíj

Idén is kiosztotta a Zöld Béka Díjat a Deloitte Magyarország Könyvvizsgáló és Tanácsadó Kft. azoknak a vállalatoknak, amelyek 2009-ben a legjobb környezeti vagy fenntarthatósági jelentést készítették. A Közép-európai Környezeti Jelentési Díjat Szabó Imre környezetvédelmi és vízügyi miniszter adta át Budapesten, a Joint Venture Szövetség vállalati rendezvényén. A díjra 27 magyar, 4 szerb és 3 horvát jelentéssel pályáztak a cégek.

■ Az elmúlt évek legszorosabb megmérettetése volt az idei Zöld Béka Díj. Szerbia idén csatlakozott a versenyhez, így már Szerbia, Horvátország és Magyarország vállalatai pályáztak a Zöld Béka Díjra. Összesen 27 magyar, 4 szerb és 3 horvát jelentés vett részt a versenyben. A 2009-es Zöld Béka Díj nyertese az Audi Hungária Motor Kft., a cég jelentése precíz, teljes, minden formai követelménynek megfelel. A vállalat tényleges, összegzett környezeti terheléséről az adott évre vonatkozó ökopontok összesített értéke ad felvilágosítást a jelentésben. A második helyezést a Magyar Telekom Nyrt. érte el, a társaság jelentésében a beszállítói

körre is figyel, a fenntartható fejlődés szempontjából vizsgált struktúrát vázol, illetve kommunikációjában is megjelenik a fenntarthatóság. A harmadik helyezett a Coloplast Hungary Kft. lett, a cég jelentése a tevékenységi körre vonatkozóan is teljes képet ad, illetve a munkavállalói oldal is részletes. Különdíjat kapott a legjobb szerb (Carlsberg) és a legjobb horvát vállalat (Hartmann). A Deloitte 2001-ben hozta létre a Zöld Béka Díjat, amelynek célja, hogy a régió vállalatait felkészítse az EU környezeti és fenntarthatósági pályázatainak való részvételre. 2007-től kezdve a díjra jelentkezők elbírálásakor a Deloitte a többi szempontnál súlyozottabban ér-

tékeli a vállalatok szén-dioxid-kibocsátását, ezzel kívánja felhívni a részt vevő cégek figyelmét, hogy a kiotói jegyzőkönyv vállalásai kizárólag a jelenleginél intenzívebb energiamegtakarítással érhetőek el. A független szakemberekből álló zsűri általános tapasztalata szerint a vállalatok sokszor nem fordítanak elegendő figyelmet környezeti vagy fenntarthatósági jelentéseik összeállítására, azokat tehát jellemzően nem elkötelezettségből, hanem sokkal inkább a kialakuló „divat” miatt készítik el. Annál nagyobb elismerést érdemel és különleges elhivatottságra vall, amikor a kisebb vállalatok készítik el önkéntes jelentésüket.

Debreceni multinacionális cégek tekertek a biztonságos kerékpáros közlekedésért

Négy debreceni multinacionális nagyvállalat – a National Instruments, a BT, az IT Services és a Teva – országos szinten is egyedülálló rendezvényt szervezett a biztonságos kerékpározás és a környezet védelmének népszerűsítése érdekében.

■ A kerékpározást népszerűsítő rendezvény keretében a négy vállalat dolgozóit reggel fél nyolckor a szervezők reggelivel várták a debreceni főtéren, hogy nyolc óra után a résztvevők kerékpárral tekerjenek be a négy különböző munkahelyre.

Az eseményre 160 lelkes kerékpáros gyűlt össze a főtéren. A szép napos időjárás is a bringásoknak kedvezett, és a munkavállalók rendőri biztosítással indultak el a munkahelyekre. A helyszínen az önkormányzat részéről Pajna Zoltán alpolgármester és Széles Diána

önkormányzati területi képviselő köszöntötték a kerékpárosokat.

A négy cég környezettudatos vállalati stratégiájának részeként ez az összefogás azért jött létre, hogy felhívják a figyelmet a kerékpáros közlekedés előnyeire, az egészséges életvitel, a mozgás fontosságára és az egyéni felelősségvállalásra egy élhetőbb környezet megteremtésében.

*A CSR-híreket összeállította:
Paksi Mária, az MGYOSZ
nemzetközi igazgatóhelyettese*

VASEGERSZEG

A bajok oka a kapzsiság

A Vas Megyei Munkaadók és Gyáriparosok Szövetsége, az MGYOSZ tagszervezete és a Vasegerszegi Közéleti Klub meghívásának eleget téve dr. Veres András szombathelyi megyés püspök Pál apostolt idézve először is leszögezte, hogy minden baj gyökere a pénz utáni sóvárgás. A mostani válság kirobbanása is ebben, egész pontosan a bankvilág mérhetetlen pénzhétségében és kapzsiságában gyökerezett.

■ A püspök szerint a bajok végső forrása a hitetlenség. Hiszen aki nem hisz a teremtő Istenben, s nincs tudása és tapasztalata arról, hogy az ember boldogsága nem függ az anyagi javak birtoklásától, az – lásd a napjainkban általánossá vált hedonizmust és konzum életformát – a teremtett dolgok rabja lesz. Az ilyen ember a bűnök árán is enged a vagyon csábításának, s ha ez a magatartás következmény nélkül marad éppen a legmagasabb társadalmi körök tagjainál, akkor a bűnös vagyonszerzés ösztársadalmi szinten is jelentkezik.

„A nyakkendős bűnözés jelenleg az ország legnagyobb mételeye” – fogalmazott a püspök, aki szerint mai bajaink másik fő oka, hogy sokan nem a közösség érdekeihez szabják a cselekedeteiket, márpedig ott nincs igazságosság, ahol az emberek csak egy szűk köre osztózik a javak fölött, de nem fordítanak gondot azokra (a gyermekekre, az idősekre, a betegekre, a fogyatékosokra), akik valamilyen okból képtelenek részt szerezni abból. A püspök hozzátette: a keresztény igazságosság alapja a hit és a szeretet. Már-

pedig a keresztény szeretet hiánya a mai válság egyik további oka, ez teszi, tenné ugyanis képessé az embert arra, hogy ne csak azt adja a másiknak, ami annak jár, hanem annál lényegesen többet.

A válság következményeiről szólva az előadó elsőként a munkához való erkölcsi viszonyulás romlását említette, hozzátéve: ez csak részben tulajdonítható a munkalehetőségek hiányának. Sokkal inkább annak, hogy egyrészt egyre többek számára elfogadott a segélyből való létfenntartás, illetve hogy általános vélekedéssé vált: ma nem a munkából lehet jól megélni, hanem a kapcsolati tőkéből. Veres András szerint Magyarországon nincs megélhetési bűnözés. Van viszont rossz jogrend, elégtelenül működő szociális rendszer és felelőtlenség. Ez visszavezethető a mögöttünk hagyott szocialista diktatúrára, ugyanígy azonban az elmúlt húsz év demokratizálódásának visszasságaira is: a privatizáció módjára, a korrupció elterjedésére, a közvagyon kezelésével kapcsolatos felelőtlenségre, a számonkérés és elszámoltatás hiányára, a rossz gazdaságpolitikára.

A társadalom vagyoni jellegű kriminalizálódása tehát erkölcsi természetű, s Veres András nem lát más kiutat e helyzetből, mint hogy az iskolában be kell vezetni (szabadon választható módon) a hittan és az erkölcs tanítását. Az előadó rámutatott: jelenleg éppen a magukat baloldali vagyis szociális értékrendet vallók a társadalmi egyenlőtlenség okozói és élvezői, ugyanakkor elismerte: valószínűleg a hit és a hitből fakadó élet hiányosságai folytán ez ideig keresztény alapon sem sikerült teljesen megvalósítani a szociális igazságosságot. Dr. Veres András szerint egy gyökerében új társadalom, II. János Pál pápa kifejezésével élve: a szeretet civilizációjának létrehozására van szükség, ahol a valódi igazságosság, a szolidaritás, a szubszidiaritás és a szeretet az uralkodó erő.

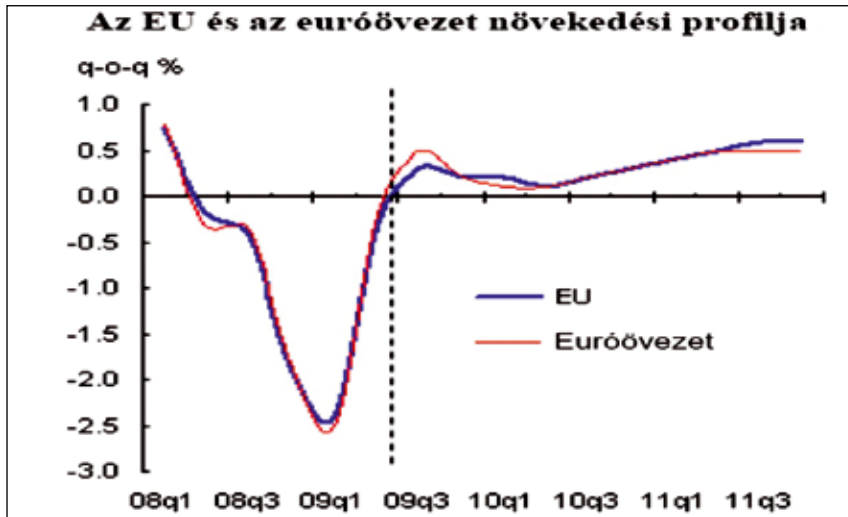
A hozzászólók üdvözölték Veres András gondolatait. Prof. dr. Széll Kálmán orvosprofesszor annyit tett hozzá, hogy főként a fiatalok számára a jó és a rossz között nem mindig könnyű az eligazodás, a tízparancsolat azonban jó mankót ad ehhez. Dr. Puskás Tivadar KDNP-s országgyűlési képviselő a közösségi értékek előtérbe helyezése mellett tört lándzsát, prof. dr. Gadányi Károly, a SEK elnök-rektorhelyettese pedig arra hívta fel a figyelmet, hogy mindenkinek a saját területén kell megkeresnie, hogy miben tud többet tenni.

Dr. Kun László megyei főjegyző a nagyobb társadalmi szolidaritás mellett érvelt, dr. Kondor János, a vasi munkaadók szövetségének elnöke egyebek mellett a szegénység elleni harc, illetve az oktatási rendszer átalakításának fontosságára hívta fel a figyelmet. Jordán Tamás, a Weöres Sándor Színház igazgatója ehhez kapcsolódva ismertette, hogy az általa vezetett intézmény több módon próbál (például a civilek megszólításával) hatni a társadalomra, különös tekintettel a fiatalokra, akik számára létrehozzák a szakmák színházát. A fiatalok sorsának alakulása valóban ösztársadalmi sorskérdés, erősítette meg utolsó hozzászólóként a sárvári polgármesteri hivatal munkatársa, Kovács Attila, aki a külföldre távozott ifjú szakemberek hazacsábításának fontosságára hívta fel a figyelmet.

Tennivaló tehát akad bőven, a vasegerszegi délután azonban azt is jelezte, hogy tette kész emberek is vannak. És ez jó.

Fokozatos élénkülés az EU gazdaságában

Az Európai Bizottság őszi előrejelzése szerint az unió gazdasága az idei év második felében kiemelkedik a recesszióból, bár a GDP csökkenése 2009-ben összességében még mindig körülbelül 4 százalékot tesz ki. 2010-ben fokozatos élénkülés várható, az előrejelzés szerint a GDP növekedése ekkor 0,75, majd 2011-ben mintegy 1,5 százalékos lesz. Magyarországon 2010-ben még GDP-csökkenés várható (0,5 százalék), de 2011-re már 3,1 százalékos növekedést jósoltak.

■ A gazdasági tevékenység rövid távú élénkülése a külső környezet és a pénzügyi feltételek javulásának, valamint a jelentős költségvetési és monetáris politikai intézkedések végrehajtásának az eredménye. A későbbiekben azonban várhatóan számos tényező korlátozza majd a magánkeresletet és így az élénkülés erősödését. Mindenekelőtt továbbra is kedvezőtlenek maradnak a munkaerő-piaci körülmények: az EU munkanélküliségi rátája várhatóan eléri a 10,25 százalékot. 2009 végére Magyarországon is az EU-átlag körüli arány, 10,5 százalék várható, mely bár 2010-ben közel 1 százalékot emelkedik, de várhatóan vissza fog esni 2011-re. Az uniós előrejelzés szerint az államháztartási hiány szintén növekedni fog – 2010-ben a GDP 7 százalékára –, majd 2011-ben a gazdaság élénkülése és az

ideiglenes intézkedések fokozatos megszűnése miatt némileg visszaesik.

Az EU gazdasága, miután történetének legmélyebb, leghosszabb és legátfogóbb recesszióját élte át, most fordulópont-hoz érkezett. Az elmúlt hónapokban a gazdasági és pénzügyi helyzet jelentős javulásának lehettünk tanúi, főként a példa nélkül álló költségvetési és monetáris politikai intézkedések megvalósításának köszönhetően. Számos pénzügyi mutató visszatért a válság előtti szintre, miközben a bizalom erősödik. A globális növekedéssel és kereskedelemmel kapcsolatos kilátások is javultak, különösen a fejlődő piacgazdaságokban. E fejlemények és a kedvező állománykiigazítás nyomán az idei év második felében az EU és az euróövezet GDP-je várhatóan újra növekedni kezd. Az EU exportjának növekedése várha-

tóan csak fokozatosan szilárdul meg. A hazai kereslet továbbra is számos korláttal kerül szembe. Az előrejelzés szerint a beruházások – az alacsony kapacitáskihasználást, a viszonylag gyenge keresleti kilátásokat, a visszafogott jövedelmezőségnövekedést és a még mindig mérsékelt hitelbővülést tükrözve – 2011-ig nem élénkülnek. Így a kezdeti fellendülés után a GDP-növekedés az EU-ban és az euróövezetben kissé csökken, majd 2010 második felében és azt követően újra erőre kap.

A recesszióból épp kikerülő uniós gazdaság kilátásai rendkívül bizonytalanok, ugyanakkor nem elhanyagolható, de nagyrészt kiegyensúlyozott kockázatokkal lehet számolni. Az élénkülés meglepően erős lehet, ha a szakpolitikai intézkedések a vártnál hatékonyabbnak bizonyulnak a pénzügyi ágazat stabilitásának helyreállítása és a bizalom erősítése terén, vagy ha a globális kereslet határozottabban erősödik. Másrészt a rossz munkaerő-piaci körülmények hatása és a beruházások korlátai a vártnál erőteljesebbnek bizonyulhatnak. Emellett ha a banki ágazat nem javítja mérlegét, nem lesz képes elegendő támogatást biztosítani az élénküléshez. Az inflációs kilátásokkal kapcsolatos kockázatok nagyrészt kiegyensúlyozottak.

További információ az alábbi linken olvasható:

http://ec.europa.eu/economy_finance/thematic_articles/article16051_en.html

Az új közösségi mikrofinanszírozási eszköz létrehozásának kérdőjelei

A válság által sújtottak vállalkozási kezdeményezéséhez, illetve már meglévő kisvállalkozások hiteligényeinek kielégítéséhez kíván hozzájárulni az új uniós mikrofinanszírozási eszköz.

■ 2009. július 3-án az Európai Bizottság közleményében egy új uniós, foglalkoztatási célú mikrofinanszírozási eszközre (Progress mikrofinanszírozási eszköz) tett javaslatot, mellyel esélyt kíván adni az európai munkaerőpiacok leghátrányosabb helyzetben lévő csoportjainak

mikrohitelekhez való könnyebb hozzáféréséhez:

- azoknak, akik elvesztették munkahelyüket, illetve akiket ez a veszély fenyeget, és saját mikroavallalkozást kívánnak indítani;
- a hátrányos helyzetű személyek-

- nek – többek között a fiataloknak –, akik saját mikroavallalkozást szeretnének alapítani vagy a már meglévőt kívánják továbbfejleszteni;
- a szociális gazdaságban működő mikroavallalkozásoknak, amelyek munkanélkülivé vált vagy hátrá-

nyos helyzetű munkavállalókat alkalmaznak.

A finanszírozási lehetőséget az arra jogosultak garanciák, illetve kockázatmegosztó eszközökre, tőkeeszközökre, hitelviszonyt megtestesítő eszközökre és egyéb intézkedések finanszírozására (kommunikációs tevékenység, nyomon követés, ellenőrzés, pénzügyi ellenőrzés és értékelés) vehetik igénybe.

Az eszköz négy év alatt a Progress közösségi foglalkoztatási és társadalmi szolidaritási programból átcsoportosított 100 millió eurós induló tőkével rendelkezne, amely az Európai Beruházási Bank és más nemzetközi pénzügyi intézmények által biztosított forrásokkal várhatóan 500 millióra egészülne ki. Ez a keret 2010. január 1-jétől 2013. december 31-ig lenne lehívható a tagállami intézmények számára.

2009. szeptember 10-én a témában felelős Európai Parlament-raportőr (Göncz Kinga) által beterjesztett jelentéstervezet azonban a bizottsági javaslatához képest több pontban is eltér. A tervezet kulcseleme, hogy mivel megtérülő befektetéstől van szó, ezért elveti a mikrofinanszírozási eszköznek a foglalkoztatási célú Progress

program terhére történő létrehozását, és új, alternatív finanszírozási lehetőség keresését javasolja, alapvetően a tagállamok közös költségvetésének – még be nem fizetett – tartaléka terhére. Az EP Költségvetési Bizottsága szeptember 29-én támogatta a javaslat költségvetésre gyakorolt változtatását.

2009. november 5-én az EP Foglalkoztatási és Szociális Bizottsága jóváhagyta a mikrofinanszírozási eszköz létrehozását, azonban elvetette az Európai Bizottság által javasolt finanszírozási konstrukciót, utat engedve ezzel az uniós költségvetés egyik specifikus elemének átcsoportosításával történő finanszírozásra. Ezenfelül az eszközhöz tartozó alap szintjét 150 millió euróra módosították, amellyel együtt a lehetséges kedvezményezettek körét is bővítették.

A mikrofinanszírozási eszközről első alkalommal november 16-án folytatnak majd informális trialógust az Európai Tanáccsal. Az egyeztetésen a mikrofinanszírozási eszköz életbeléptetése múlik, hiszen ha az Európai Tanács visszadobja a módosított javaslatot, akkor a válság foglalkoztatási hatásainak ezzel

az új közösségi eszközzel való enyhítése kétséget keltő vagy egyáltalán nem valószínű lehet. Ennek elkerülése érdekében a tagállamok – és az EP – nagyfokú kompromisszumkészsége szükséges, hiszen a nettó befizetők „szokásos”, elvi ellenállása mellett a válság következtében nehéz költségvetési helyzetben lévő új és régi tagállamok ellenérzéseivel is számolni kell, akik ugyancsak nehezen vállalhatják fel pótlólagos befizetési kötelezettséget a közösségi kasszába.

Készítette:
Kóncz Márton szakmai gyakornok
MGYSZ Brüsszeli Iroda

TALÁLKOZZON HAVONTA AZ ORSZÁG VEZETŐ ÜZLETEMBEREIVEL A MAGYAR GYÁRIPAR HASÁBJAIN!

A vállalkozókat érintő aktuális témák bemutatása mellett hirdetéseivel olyan közönséget érhet el, mely erősítheti versenyképességét.

- Formátum: A4
- Terjedelem: minimum 20 oldal
- Példányszám: 5000 db
- Megjelenés: évente tíz alkalommal

HIRDETÉSSSEL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK:

MAGYAR GYÁRIPAR

Lovas Gábor

Telefon: +36 (30) 652-7273

Telefon: +36 (1) 269-2227

Fax: +36 (1) 474-2063

E-mail: lovas@mgyosz.hu

A MAGYAR GYÁRIPAR HIRDETÉSI ÁRAI

Megjelenés száma	1/1 színes 	1/2 színes
1	100 000 Ft	60 000 Ft
2	195 000 Ft	117 000 Ft
3	285 000 Ft	171 000 Ft
4	370 000 Ft	222 000 Ft
5	450 000 Ft	270 000 Ft
6	525 000 Ft	315 000 Ft
7	585 000 Ft	351 000 Ft
8	635 000 Ft	381 000 Ft
9	685 000 Ft	411 000 Ft
10	725 000 Ft	435 000 Ft

Az árak az áfát nem tartalmazzák!
Az MGYSZ tagjai
tíz százalék kedvezményben részesülnek.

A magyar mikro-, kis- és középvállalatok nemzetköziesedése

Részlegesen globalizált világunkban szinte minden nemzet gazdasága más ország felé fordulva próbálja kitágítani határait, piacait és működési területét. Még mindig kevés azonban azon kulcsfontosságú magyar mikro-, kis- és középvállalatok száma, melyek komolyan tervezik a külföldi terjeszkedést. Sajnos így a nemzetközi nagyvállalatok hosszú távon olyan versenyelőnyhöz jutnak méretük, finansziális hátterük és saját információforrásaik révén, hogy potenciális versenytársaikat, a sikeres hazai kkv-kat kiszorítják a piacról vagy bekebelezik őket.

■ Végig kell gondolnunk napjaink problémáit, melyek a nemzetköziesedés kapcsán Magyarországot is érintik. Mi lehet annak az oka, hogy kisvállalataink meglegeszenek az amúgy is kicsinek mondható belföldi piacainkkal, miközben a hozzánk hasonló méretű, fejlett gazdaságok, mint Belgium, Svédország vagy Dánia GDP-jének közel felét exportálják (BusinessEurope ECOFIN Committee meeting, 2009. X. 21.)? Miért nem nézik úgy napjaink magyar vállalkozói az egész világot, de legalább az Európai Uniót, mint egy nagy lehetőséget?

A példák azt mutatják, hogy a nemzetközi piacra lépés egyáltalán nem lehetetlen. Akár egy hétfős vidéki kisvállalkozásnak is sikerülhet átlépnie Magyarország határát, még a nyelvtudás és a külföldi piaci ismeretek hiányában is eredményes lehet a nemzetközi piacon. A nemzetköziesedés nem feltétlenül méretfüggő, az ajtó mindenki előtt nyitva áll! Természetesen ez nem egyszerű dolog, mert ezer és egy dolog fékezi a vállalkozást nemzetközi eredmények elérésében. Sajnos nem mindenkinek olyan nyitott a világ, mint a közgazdaságtanban leírt „született globálisoknak”. Úgy tűnik, hazánkban a legerősebb és legfontosabb fékező erő a nyelvismeret hiánya. Magyarországon a felnőtt lakosság alig több mint 17 százaléka tud csak valamilyen nyelven az anyanyelvén kívül (Index, 2009. IX. 24).

Egyéb fékező erők lehetnek szűk értelmezésben politikai, jogi, adminisztratív és szabályozási eredetűek (The Institute of Chartered Accountants in England and Wales: Global Enterprise Survey Report 2008). Tágabb értelemben kilépési korlát lehet az egyedi kultúra, esetleg felfogás vagy a külföldi földrajzi ismeretek, a nyelvi ismeretek,

illetve a kapcsolatok hiánya. A terjeszkedés tervezése közben komoly figyelmet kell fordítani a jogi különbségekre, mert ezek sokban befolyásolják a lépések sikerességét. Az Európai Unióban könnyebb a belső piacra kivonulni: a jogharmonizáció következtében a magyaroknak egyszerűbb a dolga az EU-n belül, mint kívül. Egységes jogi háttérrel sok olyan működést akadályozó tényező háttérbe szorul, melyek életképtelenné tesznek egy nemzetközi terjeszkedési tervet.

Fontos, hogy egy financiálisan korlátozott kisvállalkozás milyen gazdasági és jogi körülmények között tud kilépni külföldi piacra. Figyelmet kell fordítani rá, hogy a kereskedelmi képviselőnek, a fióktelepnek és a székhelyváltásnak milyen a jogi háttere, milyen tevékenységet végezhet az ilyen jogi formában tevékenykedő vállalat, továbbá elemezni kell, hogy a tranzakciós költségelmélet értelmében milyen adózási feltételek mellett tud a vállalkozás székhelyet váltani.

Ritkábban, de előfordulhat az is, hogy akár egy jól megfontolt üzleti érdek tartja a vállalatot belföldön. Előfordulhat, hogy a belföldi magkompetenciákat nem lehetne külföldön kamatoztatni. Ezenkívül lehetséges az is, hogy a kilépés olyan többletköltségekkel járjon, ami még a piacbővüléssel sem térül meg. Mindent figyelembe véve azonban aránylag ritkábban van erre példa.

A szakdolgozat készítése során felismerem, hogy a legtöbb nemzetköziesedési elmélet csak az outputok terjesztésével foglalkozik, pedig szerintem az input, a beszerzés nemzetköziesedése legalább olyan fontos vagy adott esetben még fontosabb is lehet. Ki kell egészíteni többek között a mikrogazdasági szinten történő nemzetköziesedés és az Uppsala-modell lépcsőfokait. Az olyan

cégeknél, amelyeknél jelen vannak beszállítók – tehát a feldolgozó és a szolgáltató ágazatban működnek – szükség van további két lépcsőfokra, melyek megelőzik az indirekt exportot, a külpicacok exporttal való átítatását. Ez a két lépés pedig nem más, mint a potenciális indirekt import és potenciális direkt import. A potenciális szó azonban feltétlenül kell, mert nem szükségszerű ezek jelenléte. Az általam kidolgozott egyenlettel kiszámíthatóvá vált az a rentabilitási pont, amelytől már rövid távon is érdemessé válik a beszállítók racionalizálása, de ha a beszállítók racionalizálási szempontból való vizsgálata során kiderül, hogy a régi, belföldi beszállító az optimális, akkor az említett két lépés valóban feleslegessé válik. A világ alakulása azonban arra mutat, hogy ilyen eset egyre ritkábban fog előfordulni.

Szendrői Márk gyakornok
(mark.szendrodi@gmail.com),
Budapesti Corvinus Egyetem,
nemzetközi gazdálkodás

A Brüsszeli Híradó összeállítását szerkeszti:
Lótos Adrienn állandó képviselő

MGYOSZ Brüsszeli Iroda
La Valette
289, Avenue d'Auderghem
B-1040 Brussels
Tel./fax: (+32) 2 648 09 38
E-mail: info@mgyosz.be

Révai Gábor

Corvina Kiadó, 2009

Beszélgetések nem csak jogról

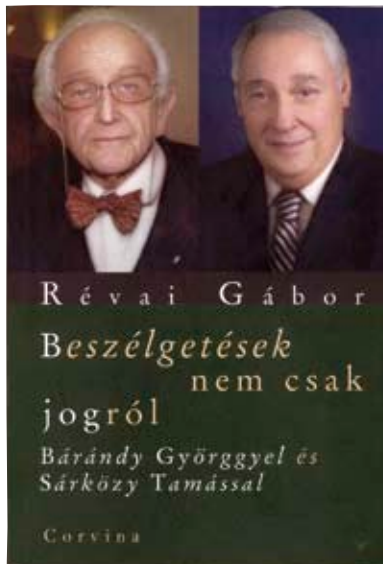
Bárándy Györggyel és Sárközy Tamással

■ Figyelemre méltó könyv: mindenkinek érdemes elolvasnia, akit kicsit is érdekel az utóbbi évtizedek hazai közléte, azoknak pedig még inkább, akik a honi jogalkotás, valamint joggyakorlat iránt is érdeklődnek. A könyvből itt a gazdasági rendszerváltásunk kétségkívül legnagyobb technikusával, Sárközy Tamással folytatott beszélgetést emeljük ki.

Sokan tartották-tartják őt úgy számon, mint első számú alkotóját azoknak a jogszabályoknak, amelyek 1988-at követően oly sok mindennek alapul szolgáltak a honi gazdaságban. Az 1988-as társasági törvényről (1988. évi VI. törvény) és a hozzá csatlakozó, a külföldiek befektetéseiről szóló 1988. évi XXIV. törvényről mondja itt, hogy „szoktuk azt mondani, hogy a gazdasági rendszerváltozás a társasági törvénnyel másfél évvel megelőzte a politikai rendszerváltozást”, és „A társasági törvény irreverzibilis folyamatokat indított meg a kapitalizmus irányába.” Sárközy el is mondja, hogy „sok vállalkozó még ma is odajön hozzám, hogy az első millióját a társasági törvénnyel szerezte és köszöni”.

Sárközy elbeszélése a legújabb kori gazdaságtörténetünk izgalmas szelete. Szavaiból rendkívül markánsan mutatkoznak meg a „legvidámabb barakk” gazdaságpolitikai manőverezései, vargabetűi is. Egyik pengeéles összegzése a Kádár-rendszerrel: „a gulyáskommunizmusra rájött egy formális törvényesség és pseudo-jogállamiság, végül a legtetejére politikailag a soft diktatúra”. Elmondja például, hogyan teremtett lehetőséget a '60-as évek végén indított gazdasági reform a gazdasági társaságok újbóli létrehozására Magyarországon, és milyen nyelvi bűvészkedést kellett megvalósítaniuk 1965-től egészen 1987-ig az ehhez szükséges jogalkotásban, hogy az látszólag ne ütközzék a szocialista tábor uraló elvekkel. Íme az egyik legszebb gyöngyszem: „A kisvállalkozásoknál emlékeztetek a gazdasági munkaközösségre, amelyet a szovjetek és a keletnémetek számára

a sztahanovista munkamezgalomból vezettünk le, de érdemben nem különbözött a nyugati kereskedelmi jogok közkereseti társaságától.” A '80-as évek elején pártunkívülként bekerült a párt nagyon magas rangú konzultatív testületébe, amelyet Havasi Ferenc vezetett, és „tele volt igen tekintélyes emberekkel”. Itt elég nagy volt a függetlenség a hivatalos pártvonaltól, de az ideológusokkal sok volt az összeütközés – pl. Aczél Tamással, „akit Havasi mindig gonosz bajuzosnak nevezett”. A for-

dulatok pedig, amelyekről beszámol, olykor igen meglepőek. Például 1988 tavaszán a pártközpontban volt a gazdaságpolitikai bizottság ülése, ahol 5:4 arányban mentek át a társasági törvény általa készített alapelvei. A politikai bizottság is sokáig habozott, mert nagyon kapitalista ízű volt nekik ez a törvény. A kemény baloldali Grósz Károly volt, aki átvitte az elfogadtatást. Háttérként Sárközy elmondja, hogy Grósz kint volt Amerikában, ahol világosan megmondták neki, hogy hitel többé nem jön, csak működőtőke-befektetés, utóbbihoz azonban megfelelő magyar szabályozás kell. „A pártbeli balos ideológusok ugyan tájékozottak, de Grószsal nem mertek szembeszállni.”

A kötet róla szóló részében sok helyen találkozunk ars poeticájá fontos elemei-

vel. Elmondja magáról, hogy „egész életben alapvetően jól éreztem magam és optimista voltam. Jókedvűen könynyebb az élet. Meg kell egy kis humor, egy kis marhaskodás.” Önmagáról szólva: „Én teoretikus jogász vagyok, azt is lehet erre mondani, hogy makrojogász, tehát engem a törvény kialakítása érdekel, és nem érdekel az ebből származó eset maga, tehát a konkrét jogvita. (...) Nem vagyok jó jogalkalmazó, és pert sem szeretnék nyerni. Engem az adott jogesetektől levonható ideológia, a törvényhozási tanulság érdekel.”

A kérdésre, hogy van-e belső összefüggés a cinizmusa és a kompromisszum-készsége között, igenlően, így válaszol: „A cinizmus mindig egyfajta védelem. Az embernek be kell látnia, hogy milyen viszonyok között él. Tudomásul kell vennie az adottságokat, nem kell szeretni, gúnyos megjegyzéseket kell tenni, de be kell látni, hogy ez van. (...) Én szeretnék dolgozni. Ha most az elvi álláspontom miatt mindenkivel összeveszek, akkor nem tudok dolgozni. Tehát be kell illeszkedni.” A kérdésre, hogyan épült be a lopás a privatizációba, szintúgy sajátos választ ad. „Nem az volt a cél, hogy bárki is ellopja a vagyont. De az igaz, hogy a cél az volt, hogy az állami tulajdon többsége gyorsan kerüljön magántulajdonba. Persze kellő vásárlóerő hiányában a lakosság csak a kiskereskedelembe tudott piaci alapon tulajdont szerezni. Azért lopni nem kell, de az is biztos, hogy a tolvaj is magántulajdonos. Ha pedig a magántulajdon létrejötté a cél, akkor nem szabad nagyon finnyásnak lenni az ügyeskedőkkel szemben.” Erre a szelíden – vagy rezignáltan? – pragmatikus hozzáállására azonban később jócskán rácsafol, mondván: „annál nagyobb bűn nincs a földkereségen, mint ha egy politikai vezető, miniszter, államtitkár, köztisztviselő korrupt.”

A könyvben sokkal-sokkal több van, mint amiről itt szót ejtettünk. A többi tessenek elolvasni, felfedezni. Nagyon érdemes...

Dr. Osman Péter

A GYOSZ és a Magyar Szőnyegkedvelők Egyesülete

A világ két vezető aukciósháza, a Christie's és a Sotheby's folyamatosan versenyez a műtárgyak piacán. A New York-i és londoni aukciókon önállóan árverezik a szőnyegeket, melyek megkérdőjelezhetetlenül műtárgyakká minősülnek.

■ Tavaly júniusban a Christie's rekordáron adott el egy XVI. századi iszfaháni szőnyeget 4 450 000 dollárért New Yorkban. Korábbi tulajdonosa, Doris Duke 1998-ban vásárolta 400 000 dollárért. Idén márciusban a Sotheby's – fennállása óta először – a Közel-Keleten rendezte meg iszlám műtárgyak árverését. A katar aukción újabb világrekord született, 5 540 000 dollárért adták el az 1867 és 1870 között készült barodai gyöngyszőnyeget. Az utóbbi szőnyeget a Gaekwar Khande Rao maharadza Mohamed sírjára szánta Medinába. Hihetetlen kézművességgel dolgozták a szőnyegbe a több mint 1 400 000 bászrai gyöngyöt közel 30 000 karát értékben. Továbbá 2500 rózsaszín gyémánt és számtalan zafír, rubin, smaragd ékkő is díszíti a szőnyeget.

SZŐNYEGTÖRTÉNELEM

1945 előtt joggal volt világhíres a magyar szőnyegkultúra. A világon először Budapesten az Országos Iparművészeti Múzeumban állították ki önálló műtárgyként szőnyeget 1886-ban, az egy évvel korábban elhunyt nagyváradi püspök, Ipolyi Arnold gyűjteményéből. 1914-ben szintén ebben a múzeumban volt a világ első török szőnyeg-kiállítása, melyet azóta sem tudtak felülmúlni! Az akkori kiállításon 314 oszmán-török szőnyeget lehetett megtekinteni. Ennek a kiállításnak a kurátora dr. Csányi Károly volt, és a mai szóhasználattal gróf Teleki Domokos a főszponzora. A budapesti Iparművészeti Múzeumban ma is láthatók a gyűjtemény legszebb darabjai, az erdélyi szőnyegek. Az elnevezés kicsit félrevezető. Ezek a szőnyegek (kula, gördesz, ladik stb.) a XVI. században anatóliai városokban készültek, de nagy számban csak erdélyi kastélyokban, templomokban maradtak fent. Minden szőnyeggel foglalkozó szakirodalom a török megszálláshoz köti a magyarok szőnyeg iránti „tisztetét”. Ez szerintem tévedés! Joggal tehetjük fel a kérdést: Miért nem volt és ma sincs olyan szőnyegkultúra Belgrádban vagy Athénben, mint nálunk? Pontosan tudjuk, a görögök 450 évig éltek török fennhatóság alatt. Szerintem mi, magyarok évszázadokkal korábban estünk „szerelembe” a szőnyeggel. Sajnos nem tudjuk, ki volt az első ember, aki az első szőnyeget készítette. A fennmaradt régészeti leletekből joggal gondolhatjuk, hogy Ázsia keleti sztyeppéin, török eredetű nomád népek készíthették az első szőnyegeket. A szőnyeg az egyetlen műtárgy, melynek gyűjtői egyesületeket alapítottak világszerte. A legrégebben, folyamatosan működő és egyben a legelőkelőbb szőnyegtársaság az 1933-ban alapított New York-i Hajji Baba Club. Tavaly nyáron meghívták a Central Park Avenue-n található Historical Society épületében tartott 75. születésnap kiállításukra. Talán nem lesz meglepő, hogy az elnököket Kurt Munkácsinak hívják, akinek az édesapja 1916-ban vándorolt ki az akkori Magyarországról. Az ötfős vezetőségben még ott van az a Bakách-Bessenyei Éva, akinek az édesapja a Kállay-kormány svájci követe volt. A kiállításon több szőnyeg mellett tulajdonosként magyar neveket tüntettek föl. Nagyon természetesen volt a reakciónk, amikor elmondtam, hogy az ő megalakulásukat 10 évvel megelőzve, Pesten jött létre a világ első szőnyegtársasága. Amennyiben nem jött volna 1945, biztos, hogy mi, magyarok büszkélkedhetnénk ezzel a címmel.

AZ ELSŐ EGYESÜLET

1923 őszén az akkor már múzeumi igazgató Csányi Károly vezetésével létrejött

a Magyar Szőnyegkedvelők Egyesülete. Az alapítók céljai között szerepelt egy régi keleti szőnyegekből álló kiállítás megrendezése. A megalakulást követő évben megtartották a „Régi Keleti Szőnyeg Kiállítást” az Országos Magyar Iparművészeti Múzeumban, 169 szőnyeg bemutatásával. Akkoriban ezen egyesület tagjának lenni nemcsak gyűjtői-szakmai elismerést jelentett, hanem komoly társadalmi rangot is. A kiállítás ma is fellelhető katalógusában olvasható, hogy a fővédnök József királyi herceg volt. Védnökök: gróf Andrássy Gyula, a Monarchia utolsó közös külügyminisztere, valamint báró Kohner Adolf, jelentős földbirtokok, élelmiszer- és vegyipari vállalkozások, valamint bankház tulajdonosa, a GYOSZ tagja. Jellemző az 1924-es kiállítás kulturális és társadalmi jelentőségére, hogy a GYOSZ által alapított Nyugat folyóirat az évi 18. számában Lengyel Gyula háromoldalas recenzióban számolt be róla.

Talán meglepő lesz az olvasónak, hogy a kiállított szőnyegek tulajdonosai között mennyi GYOSZ-tagot találhattunk. Báró Kohner Adolf mellett báró Hatvány Ferenc, sógora, dr. Hirsch Albert, ifj. Mauthner Zoltán, a Mauthner Testvérek és Társa Bőrgyár fő tulajdonosa, Ernst Vilmos gyártulajdonos, Schmidt Miksa bútorgyáros, Biehn János aszfalt- és vegyi gyárak tulajdonosa, Beutum János, a nyergesújfalui téglagyár tulajdonosa. Természetes volt akkor, hogy az arisztokrácia és a GYOSZ tagjai együtt hódoltak szőnyegyűjtői szenvedélyüknek a Magyar Szőnyegkedvelők Egyesületében! A későbbiekben csatlakozott az egyesülethez ifj. Chorin Ferenc, a GYOSZ legendás elnöke, akit az 1945 előtti jelentős gyűjtőkkel együtt emlegettek.

2007. március 8-án tíz magyar polgár – gerincsebész, bankár, ügyvéd, könyvvizsgáló, a nemzetközi jog professzora stb. – megalapította a Gundel egyik különtermében az Első Pesti Szőnyeg Társaságot, azzal a céllal, hogy a nagy elődök példáját követve újraélesszék a magyar szőnyegkultúrát

*Dénes Sándor elnök
Első Pesti Szőnyeg Társaság*